



ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 07.05.2025 р. №

484 / 2199-00-07-03-01-02

На № _____ від _____ 20__ р.

Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової та
митної політики

Міністерство фінансів України
(код ЄДРПОУ 00013480)

Державна податкова служба України за результатами розгляду звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 02.05.2025 № 04-32/10-2025/102488 (вх. ДПС № 390/2 від 02.05.2025) у межах функціональних повноважень надає згідно з додатком роз'яснення щодо актуальних питань платників податків.

Додаток: на 6 арк. в 1 прим.

В. о. заступника Голови

Андрій ТРОЦКО

Олексій Савенко 247 36 58

К
Державна податкова служба України
484/2199-00-07-03-01-02 від 07.05.2025



Ситуація.

Питання про переподання ліквідаційної декларації за новою формою для фізичних осіб – підприємців (далі – ФОП) – платників єдиного податку. Це питання було задано раніше, отримано чітку позицію ДПС, узгоджену з Мінфіном: переподавати за новою формою необхідно всім, без винятків.

Проте згідно з листом Головного управління ДПС в Івано-Франківській області – у них інша позиція, а саме: ФОПам 1 – 2 групи, а також ФОПам 3 групи без доходів не потрібно переподавати ліквідаційну звітність за новою формою (<https://if.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/890739.html>), таке тлумачення дезорієнтує платників.

Питання: Яка правильна позиція щодо цього питання?

Відповідь.

У разі подання фізичними особами – підприємцями податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця (далі – Декларація) за податковий (звітний) період, у якому проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності, до закінчення такого звітного періоду, на який припадає дата ліквідації за старою формою до 01.04.2025, платникам необхідно подати Декларацію за оновленою формою; із відображенням у додатку 2 деталізованих показників розрахунку мінімального податкового зобов'язання, з урахуванням положень пункту 74 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України та визначенням податкових зобов'язань із військового збору у відповідному розділі Декларації за звітні (податкові) періоди 2025 року:

до закінчення граничного строку подання Декларації – із типом «Звітна нова»;

після закінчення граничного строку подання Декларації – із типом «Уточнююча».

Водночас платникам єдиного податку 1 – 2 групи, у яких військовий збір нараховується автоматично контролюючим органом, або платникам єдиного податку 3 групи без діяльності не потрібно подавати Декларацію за оновленою формою (за відсутності підстав для подання звітності з виправленими показниками).

Роз'яснення аналогічного змісту розміщено відповідно до вимог чинного законодавства на вебпорталі ДПС, у Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі за посиланням: <http://zir.tax.gov.ua>, у категорії 107.01.07 «Єдиний податок для фізичних осіб – підприємців (спрощена система оподаткування)», а також на вебпорталі Головного управління ДПС в Івано-Франківській області, у розділі «Новини».

Ситуація.

Щодо обов'язку ведення товарного обліку у стоматологічному кабінеті, який здійснює виключно надання медичних послуг та використовує в роботі медичні препарати і витратні матеріали (анестезія, пломбувальні матеріали, протези, брекет-системи, інструменти тощо).

Питання: Чи підпадають такі медичні препарати під визначення «товарів», на які необхідно вести облік відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 року № 1336 (зі змінами), у разі використання цих препаратів виключно в процесі надання послуг, а не реалізації?

Крім того, у приміщенні стоматологічного кабінету є торговий стенд із зубними пастами та щітками, що реалізуються пацієнтам. Чи правильно розуміти, що саме на ці товари необхідно вести товарний облік у повному обсязі (включно з використанням програмних реєстраторів розрахункових операцій та первинними документами)?

Просимо надати чітке роз'яснення щодо обліку як медичних матеріалів, що використовуються в роботі, так і товарів, які реалізуються окремо.

Відповідь.

Слід зауважити, що згадана в питанні постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 року № 1336 «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2020 р. № 338 і постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236» (зі змінами), стосується регулювання обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та жодним чином не стосується обов'язку ведення обліку товарних запасів суб'єктами господарювання (далі – СГ) на їхніх господарських одиницях.

Ані в описі ситуації, ані в питанні до неї не конкретизовано переліку СГ, щодо яких порушуються зазначені питання. Оскільки ці питання набули актуальності для ФОП – платників єдиного податку, то відповідь надається в розрізі цієї категорії СГ.

Правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій та/або програмних реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО / ПРРО) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг визначаються згідно із Законом України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (зі змінами) (далі – Закон № 265) та нормативно-правові актів, прийнятих на його виконання.

Дія Закону № 265 поширюється на всіх СГ, їхні господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) СГ, які здійснюють розрахунки в готівковій та/або безготівковій формі у сфері торгівлі, громадського

харчування та послуг, а порядок проведення таких розрахунків встановлено в розділі II Закону № 265.

Порядок ведення обліку товарних запасів для фізичних осіб – підприємців, у тому числі платників єдиного податку, затверджено згідно з наказом Міністерства фінансів України від 03.09.2021 № 496 (далі – Порядок № 496). У Порядку № 496 визначено правила ведення обліку товарних запасів, а дія цього порядку поширюється на ФОП, у тому числі платників єдиного податку, які відповідно до Закону № 265 зобов'язані вести облік товарних запасів та здійснювати продаж лише тих товарів, що відображені в такому обліку, та осіб, які фактично здійснюють продаж товарів (надання послуг) та/або розрахункові операції в місці продажу (господарському об'єкті) такого ФОП.

Відповідно до пункту 12 статті 3 Закону № 265 СГ, які здійснюють розрахунки в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для виконання платіжної операції зобов'язані вести в порядку, встановленому законодавством, облік товарних запасів, здійснювати продаж лише тих товарів (послуг), що відображені в такому обліку. Порядок та форма обліку товарних запасів для ФОП, у тому числі платників єдиного податку, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. При цьому СГ зобов'язаний надати контролюючим органам на початок проведення перевірки документи (у паперовій або електронній формі), що підтверджують облік та походження товарних запасів (зокрема, але не виключно, документи щодо інвентаризації товарних запасів, документи про отримання товарів від інших суб'єктів господарювання та/або документи на внутрішнє переміщення товарів), які на момент перевірки знаходяться у місці продажу (господарському об'єкті).

Такі вимоги не поширюються на ФОП, які є платниками єдиного податку та не зареєстровані платниками податку на додану вартість (далі – ПДВ) (крім тих, які провадять діяльність з реалізації технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, а також лікарських засобів та виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння).

Облік товарних запасів здійснюється ФОП шляхом постійного внесення до форми ведення обліку товарних запасів інформації про надходження та вибуття товарів на підставі первинних документів, які є невід'ємною частиною такого обліку (пункт 1 розділу II Порядку № 496).

Медична послуга – послідовно визначені дії або комплекс дій СГ у сфері охорони здоров'я, що мають свою вартість і, як правило, включають у себе

консультацію лікаря, обстеження, діагностику, лікування, хірургічну процедуру, реабілітацію, профілактичні заходи та інші медичні дії, що, зазвичай, передбачають використання лікарських засобів та/або виробів медичного призначення в єдиному циклі.

За своєю природою медична послуга має самостійне значення, має бути ретельно спланована як за обсягом дій, так і пов'язаним із ними витратанням лікарських засобів та виробів медичного призначення, що передбачено згідно з медико-технологічною документацією.

Враховуючи викладене, СГ – платники єдиного податку, які здійснюють діяльність виключно з надання стоматологічних послуг, не зобов'язані вести облік товарних запасів, зокрема лікарських засобів та/або виробів медичного призначення, які використовуються для лікування пацієнтів у межах надання зазначених послуг.

Проте якщо СГ – платники єдиного податку здійснюють також продаж лікарських засобів та/або виробів медичного призначення, окремо від надання стоматологічних послуг, така діяльність зумовлює необхідність ведення обліку цих товарних запасів відповідно до вимог Порядку № 496.

Звертаємо увагу, що обов'язок ведення обліку товарних запасів виникає щодо всіх товарів, які перебувають у реалізації на господарській одиниці, а не лише щодо лікарських засобів та/або виробів медичного призначення.

Позиція з цього питання залишається незмінною протягом усього періоду дії Порядку № 496, а відповідні роз'яснення містяться на усіх ресурсах ДПС.

Ситуація.

Стосовно реквізитів чека. Чергове роз'яснення в Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі, зокрема про наявність суми винагороди еквайра в чеках (рядок 14), викликає чимало питань, а саме:

1. Чи можливо, що під час розрахунків карткою жоден термінал просто не передає таку інформацію?

2. Гіпотетично, яку саме суму винагороди має містити фіскальний чек? Згідно з вимогами Положення 164 серед обов'язкових реквізитів квитанції POS-терміналу (а не чека РРО/ПРРО) має зазначатися сума комісійної винагороди еквайра (за наявності).

З огляду на те, що винагородою є:

1) комісійна винагорода, яку сплачує еквайру покупець (держатель картки);

2) комісійна винагорода, яку сплачує еквайру торговець (продавець).

Слід роз'яснити, про яку саме винагороду йдеться?

Під час розрахунків через POS-термінали жодних додаткових платежів із держателя електронного платіжного засобу (покупця) не беруть. Якщо сума до оплати 500 грн (умовно), то з картки покупця списується саме така сума

(500 грн), і лише після такого списання еквайр зніматиме свою комісію з платежу, а отже, продавець отримає на рахунок 490 грн (умовно). Зазначена комісія не стосується покупця, а тому у квитанції і в чеку РРО ця комісія не відображається. Як саме продавцю слід виконати вимогу стосовно наявності такого реквізиту в чеку?

Якщо йдеться про онлайн-торгівлю, тобто використання інтернет-еквайрингу, то є умови, коли комісія списується з покупця, тобто загальна вартість товару становитиме 500,00 грн + 10,00 грн комісії. Але під час торгівлі через інтернет-еквайринг без використання платіжного терміналу карткові реквізити фіскального чека не друкуються. А отже, і в такому разі комісія еквайра відсутня в чеку.

У будь-якому разі ця комісія не впливає на вартість товару, а саме на цю суму під час оплати торговець (продавець) має видати покупцю (держателю картки) фіскальний чек.

Питання: Як саме продавцю потрібно виконати вимогу стосовно наявності такого реквізиту в чеку? Налаштування і передача даних із терміналу банку не залежить від платників (<https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=42872>).

Відповідь.

Зауважуємо, що необхідно розмежовувати правове регулювання згідно із вимогами Закону України від 30 червня 2021 року № 1591-ІХ «Про платіжні послуги» (зі змінами) (далі – Закон № 1591), Закону № 265 і прийнятих на їхній підставі підзаконних актів.

Зокрема, Закон № 265 і прийняте на його підставі Положення про форму та зміст розрахункових документів / електронних розрахункових документів, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 21.01.2016 № 13, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11.02.2016 за № 220/28350 (зі змінами), є самостійними нормативно-правовими актами, вимоги цих нормативно-правових актів не кореспондують із вимогами Закону № 1591 чи прийнятими на його підставі нормативно-правовими актами Національного банку України.

У рядку 14 фіскального касового чека на товари (послуги) (далі – фіскальний чек) зазначається сума комісійної винагороди еквайра, яка відраховується еквайру із суми проведеної операції в розмірі визначеному в договорі між таким еквайром і суб'єктом господарювання.

У зв'язку із тим, що у кожному випадку комісійна винагорода еквайра є сталою величиною у відсотках від суми оплати, рядок 14 фіскального чека може бути запрограмований без використання інформації із квитанції платіжного терміналу.

Поряд із цим зазначаємо, що пункт 4 розділу II Положення № 13 містить єдину умову, а саме необхідність заповнення рядків 12 –17 фіскального чека

лище у разі застосування під час проведення розрахунків з використанням електронного платіжного засобу (платіжної картки) платіжного терміналу, з'єднаного або поєднаного з реєстратором розрахункових операцій або програмним реєстратором розрахункових операцій та не встановлює будь-яких додаткових вимог, а тому при розрахунку за товари (послуги) у мережі інтернет, без фізичного використання платіжного терміналу та електронного платіжного засобу (платіжної картки) рядки 12 –17 фіскального чека взагалі не заповнюються.